

Ковтонюк К.В.

Університет економіки та права «КРОК» (м. Київ)

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ФІНАНСОВОГО ПРОСТОРУ

Бурхливий розвиток інтеграційної закономірності в європейському фінансовому просторі й адаптація такого досвіду на теренах України, сприятиме забезпеченню сталого економічного зростання і поглибленню співробітництва у фінансовій сфері відповідно до Маастрихтських критеріїв.

Одним із важливих критеріїв конвергенції фінансового простору є досягнення високого ступеню стабільності цін, тобто рівнем інфляції. В Україні утримання інфляції в двозначних і менших межах спостерігалась лише в 2002 році, проте з 2003 по 2009 роках вона продовжує збільшувати розрив з країнами зони євро і ЄС в цілому, сягнувши у 2009 році 12 і 11,3% відповідно. Так, високий рівень інфляції в Україні зумовлює сповільнення темпів економічного зростання, що не лише унеможливуватиме ефективний розвиток національної економіки в цілому, але й фінансового простору зокрема. Скорочення рівня інфляції, безумовно, пов'язано і з валютним курсом. Курсоутворення гривні по відношенню до єдиної європейської валюти та іноземних валюти, які не увійшли у зону євро протягом 2005-2006 років (до кризовий період), характеризували позитивну динаміку відповідності Маастрихтському критерію «дотримання встановлених меж курсових коливань» принаймні протягом двох років поспіль. Тобто, не кероване НБУ курсоутворення гривні по відношенню до європейських валют, сприятиме формуванню економіко-фінансових передумов розвитку національного фінансового простору, що зумовить розробку заходів конвергенції національного фінансового простору до третього Маастрихтського критерію, тобто зближення довгострокових відсоткових ставок щодо досягнення найбільшої стабільності цін. В

українських реаліях таким показником виступає облікова ставка Національного банку України, яка не характеризується довгостроковою стабільністю, проте змінюється відповідно до необхідності забезпечення цінової стабільності та стимулювання економічного зростання. Здійснення означених заходів провідними країнами світу обумовлюється розвитком процесу не зростаючої інфляції, як в Україні, а розвитку дефляції, тому заходи щодо підтримання цінової стабільності в Україні та ЄС повинні бути різними. Так, політика НБУ до 14 червня 2008 року була спрямована на підвищення облікової ставки, що зумовила скорочення грошової пропозиції. Проте, з другої половини червня облікові ставки знижувались у два етапи і 10 вересня 2009 р. вона становить 10,25%. В умовах фінансово-економічної кризи розширення грошової маси в Україні є недоцільною, оскільки зростання пропозиції за рахунок переорієнтації частини експортних товарів на внутрішньому ринку залишиться незадоволеною.

У тісній взаємозалежності з трьома вищезазначеними монетарними Маастрихтськими критеріями знаходиться бюджетний показник «стійкості фінансового стану уряду», що передбачає досягнення помірною рівня дефіциту бюджету у відношенні до ВВП і встановленого рівня державного боргу країни. Він був порушений у 2007 році в результаті розвитку фінансово-економічної кризи. Відповідно до цього, рівень боргу до ВВП перевищив допустиму межу на 0,2%, а зростання рівня державного боргу у грошовому вимірі стало найбільшим за період 2002-2009 рр. і склало 29,97 млрд. грн. У 2008 році відбулося зменшення державного боргу до ВВП на 3,5% відповідно до попереднього періоду і становило 56,7%. Проте, короткострокова позитивна динаміка знову змінюється в 2009 році, а рівень державного боргу становить 88,7%.

Отже, формування передумов розвитку організованого національного, фінансового простору в Україні необхідно здійснити його комплексну модернізацію. Таким чином, розробці програми розвитку фінансового

простору України повинна передувати оцінка впливу економіко-фінансових показників на економічний розвиток країни, тобто ВВП.